

دوره‌ی اول سه‌تار
ردیف استاد ابوالحسن صبا
دستگاه‌های ماهور و همایون

ویرایش
حسین مهران‌ی

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور
تهران ۱۳۹۷

فهرست

۷	 مقدمه
۸	 نشانه‌ها و اختصارات
۱۳	 دستگاه ماهور
۱۴	 چهارمضرب
۲۰	 درآمد بنفشه
۲۲	 درآمد قدیم
۲۳	 خسروانی
۲۴	 مجلس افروز
۲۵	 درآمد دلکش
۲۶	 چهارمضرب
۲۸	 دلکش
۳۰	 نهیب
۳۲	 عراق
۳۳	 محیر
۳۳	 آشوراوند
۳۳	 اصفهانک
۳۴	 بسته‌نگار
۳۴	 حزین
۳۵	 کرشمه
۳۶	 زنگوله
۳۷	 راک
۳۸	 صغیر راک
۳۹	 راک عبدالله
۴۰	 فرود
۴۱	 دستگاه همایون
۴۲	 چهارمضرب
۴۴	 مقدمه
۴۶	 درآمد چهارگام
۴۶	 موالیان

۴۷	درآمد اول
۴۸	درآمد دوم
۴۹	زنگ شتر
۵۰	چکاوک
۵۲	طرز
۵۲	فروود
۵۴	بیداد
۵۵	پنجه مورِه
۵۶	نی داوود
۵۷	فروود
۵۹	باوی
۵۹	چهارمضراب
۶۱	ابوالچپ
۶۲	لیلی و مجنون
۶۳	راوندی
۶۴	نوروز عرب
۶۵	نوروز صبا
۶۶	نوروز خارا
۶۸	نفیر فرنگ
۶۹	فرنگ
۷۰	شوشتری
۷۱	راز و نیاز
۷۲	بختیاری
۷۲	مؤالف
۷۳	فروود

مقدمه

این کتاب که شامل دستگاه‌های ماهور و همایون است قبلاً توسط ابوالحسن صبا نگارش و توسط منتخب صبا - با عنوان دوره‌ی اول سه‌تار و تار - منتشر شده است. وجود کاستی‌هایی چون عدم وضوح جمله‌بندی‌ها و دسته‌بندی‌های متیف‌ها در فیگور ملّدی‌ها، اشتباه بودن انگشت‌گذاری‌ها و مشخص نبودن مضارب‌ها در جاهایی و همچنین نامفهوم بودن تکنیک‌هایی مانند ریز، تکیه، تریل، کندن، شلال و غیره که در کتاب صبا هیچ توضیحی برای‌شان نیامده است باعث شد تا این کتاب ضمن تجدید چاپ، بازنگری شود. به عنوان مثال نشانه‌ی تکیه برای سه نوع تکنیک کندن، تکیه و تریل به کار گرفته شده و مشخص نیست در کجا و از کدام یک از این تکنیک‌ها باید استفاده شود. شرح این موضوع در بخش نشانه‌ها آمده است.

با توجه به اینکه ردیف سه‌تار صبا توسط خود استاد اجرا نشده، توضیح و تشریح موارد یادشده به صورت قطعی کاری بسیار دشوار است. بنابراین با توجه به اجراهای صبا در تک‌نوازی‌ها و نمونه‌های ضبط شده از آثار او سعی کردم موارد مذکور را تا حدودی روشن سازم و مطالبی را که به نظر من رسیده است مطرح کنم تا هنرجویان و نوازندگان بتوانند از آن بیشتر بهره‌مند شوند.

از مدیر محترم موسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور جناب محمد موسوی به خاطر انتشار این اثر نهایت تشکر و قدردانی را دارم.

حسین مهران‌ی

۱۳۹۷

چهارمضرب

♩ = 120

درآمد بنفشه

The musical score is written on nine staves in treble clef, 2/4 time. The notation includes eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several triplet markings (3) and dynamic markings such as *p* (piano) and *f* (forte). The score begins with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature of 2/4. The music concludes with a double bar line on the fifth staff. The title 'درآمد بنفشه' is written in Persian at the top of the page.

خسروانی

* به نظر می‌رسد مقصود از نگارش T در بالای نت‌ها اجرای تکنیک شلال یا تک‌ریز باشد: